

Zahrodka.

Priloha Serbskich Nowin.

Redaktor: Rachlowe.

Lubemu Knjezej Jezusej k česći, serbskim džěcom k spomoženju.

Čo. 1.

Jutry 1908.

L. III.

Ranjo.

Slej, rědnu šměrki jutrowne!
Džeń młody wotucza,
A Bože słónczko pruhate
Na ranju sesthadža.

A schlowronczk Bohu sanoscha,
Eso spěwka w keraščach,
Dže Boži wodnych s mikotka
Po polach, sahrodach.

Eso pětny ludžik džakowak
Sa dobru nózku je,
A s Bohom šwój štutt sapoczak,
A džěla w božemje.

Radyserb.

Jutry morjanow.

Tsi wobrašći.

Mamy tu pšched hobu kupu w Szewjernym Morju, mału, ničku, kulojto-podobhojtu. W nalětnim słónzu tu leži kaž na šwjedžeń pšchihotowana. W hordowješele šumjazym a šo žolmjazym morju tu kručze stej kaž skala. A šwjedžeń tež je! Wot kupodneje wjetscheje kupy staj czołmaj pšchijětoj; młodzi a stari stupaju s njeju na kraj, šwjedžeńszy šhotowani. Pšchewodžeja s Božeho domu tšjoch lubnych pšchuwunych dom, kotšiz dženkša šwój kšchczěński słub wobnowichu w zyrkwicžy tam na bliskej wjetschej kupje. Še to Šandrij, šyn wudowy w małej kšěžy tam k lěwizy; nan namaka na morju pšchesahe šwój row, a šyn bu podpjera žarowazeje maczerje. A pódla njeho, taj druhaj dwaj, bratr a šotra, staj stareho rybata džěščzi, kotryž tu přědku w kšěži bydli. Matej a Gerta běšchtaj pšchezo wješele šwojeju staršcheju a šwěrnaj towaršchej Šandrijowej. A kaž běchu jako džěščzi šebi pětnje pšchi morju hromadže hrati, tak běchu tež něk hromadže tuto žiwjenje wješeleho džěčatsstwa wobšamnyli. Mochyžu pať s tym bycz džěleni, ně, chyžychu woštač na wěczne šebi šwěrnaj towaršchojo. —

Tajke myšle pytnješ na jich woblicžach, hdyž jich tu hromadže wot czołmow krocžicž widžiš. A pšchewodžachu jich cži lubi wšchitzy, kotšiz běchu runje tak wot młodočže šem tu wobšjedž morja šjednoczěni w šwěrnym towarštwje k wojowanja poknemu žiwjenju, k žiwjenju morjanow a rybatow.

*

*

*

Še šo 6 lět minyło. Šašo je nalěčzo, šašo šu jutry. Našchi šnaczi stej tu pšchi morju, kotrež pať šo dženkša njeměrnje mjeta a žolmi. Czołmy leža na pětku, jenož jedyn koleba šo na žolmach. W nim šedžitaj, k wotjšědženju hotowaj, Šandrij

a Matej, nětk schwarnaj pacholaj. Chzetaj dženkŕa hiŕŕeže do kuŕnodneho wjestskeho města a wot tam dale na lódbž, na kotrejž chzetaj morja pschejědžicž. Sawostajitaj tu ŕiwojich lubych, njewjedžo, hačž jich wohladataj hdy wjazy. Kłutne ŕu teho dla jeju woblicža, runjež kaž woblicža sawostawoznych, hdyž ŕebi nětk poŕlednje: w Božim mjenje! pschwołaju. Handrij wopuschcži ŕiwuju macž a Gertu, kotraž je jeho ŕlubjena. Matej džěli ŕo wot starscheju a hoŕŕicžki. Wobaj pał sawostajitaj tu lubych ŕnatych a kuŕnodow maleje kupicžki, kosižž ŕu ŕo dženkŕa ŕeschl wŕŕitžy, so bychju ŕo tež ŕ nimaj rozžoňnowali; wobaj pał staj se ŕobu sjednocženaj w ŕwěrnym towarŕtwje.

Tať ŕo tu džěla. Šchto wě, na kelko lět! Šchto wě, hačž ŕo hdy ŕaŕo wohladaju! To je morjanow woŕub!

Saŕo ŕu po 3 lětach jutry, tola dženkŕa je morjo roŕhorjene a wala žołmty wyŕŕofe kaž domy ke kupicžžy. Tam steja saŕtróženi jeje wobhdlerjo we wichoru a deŕŕežu. Šslyne wětry ŕu kupicžku pschetwatale, a wulke wody ju cžežko doma-pytale. Mała ŕhěka na lěwizy je ŕo ŕaŕhpla; njewutra zychňowanju wodow a wichorow. A jeje wobhdlerka! Tam ja cžichim pódla ŕhěže Gercžineho nana ŕu jej pódłali. Pađaze hrjady jeje domežka ju cžežko franichu, a prjedy hačž k pomozy dóndžechu, wudycha. A pódla njeje! Koho ŕu tam položili? Młodeho mužŕŕteho! — Seje ŕyna! Morjo je jeho ŕ rospadankami lódbže na kraj cžihlo, k jeho domiŕnje. Šeho lódbž bě w tym njewjedrje, hdyžž ŕebi cžłowŕŕa mudroŕčž žaneho wukhowanja wjazy njewjedžesche, w bliŕŕofcži narodneje kupy na dno ŕajěla a ŕo roŕŕaŕyla; jeje položy w idžifich hiŕŕeže tam jeŕady w žołmach. Někotři ŕ jeje wobŕadki buchju drje žiwu na kupu wukhowani, tať tež Matej, tola Handrija morjo morweho wuežihny. A nětk klecži tam pschi nim žarowaza njewjeŕta, pschi nim, kotremuž chžysche ŕo po někotrych dnjach na pschezo ŕawdačž ŕa mandželŕŕu psched Božim wolkarjom. Dyrbjeschtaj ŕo tola wobaj, ŕlubjeny kaž bratr, wróčicž ŕa trótki cžaŕ, doŕónczejo ŕiwuju wulku jeŕbu do dalofich zusbow. Tu klecži tež a plaka pschi cžele macžerki, kotraž chžysche nětk bórsy tež wopravdže džowka byčž. W ponižnej luboŕcži bě jej to hižo nětkole byla. A pschi njej steji bratr, žarujo wo ŕwěrneho towarŕŕa, troŕŕtjujo hoŕŕicžku, tať jara ŕrudženu. — A tam pschi morju wohladamy tych druhich morjanow, naschich ŕtarych ŕnatych. Pytaja tam ja druhimi ŕnjeboženymi, ŕpytuja tež, ŕo w cžołmach hačž k rospadankam lódbže pschedobychž, so bychju wumóhli, ŕchtož ŕo hiŕŕeže hodži.

Tať sjednocžuja a džěla jutry, jutry morjanow.

K. W.

Deŕŕečž.

Mahladny pschetupž jěchajŕe ŕ hermanka domoj. Na konju běŕŕe k ŕedku kožany měŕŕŕ pschuwajany, w kotrymžž bě něŕŕto tyŕaz ŕlotyč. Deŕŕečž ŕo ŕ řetu lijesche, a kupž do koŕcži pschemoŕnywŕŕi morŕotajŕe, so je Bóh jemu taťke hroŕne wjedro na ŕany pučž pódłal.

Droha cžehnjesehe ŕo psches ŕŕěrofe dolhe pola a jara huŕŕty lěŕ. Lědy pschetupž do ŕchtomow ŕjěcha, ŕetka pschetwapjeny rubježnikŕa, kotryžž ŕo pol ŕa ŕhlny dubowy ŕdóňk ŕhrywŕŕi ŕo na njeho ŕ ŕjěbu měrjesche, so by wutŕělil. Wucžowat by ŕawěježe ŕahnył, hdy by proch* njebył wot deŕŕeča pschemoŕany. Šonacžil klepny, ale na knjeŕa kulka njedolečža, a tať bu jemu žiwjenje ŕaŕhowane. Wón podkaławŕŕi konja** wujěcha ŕaŕŕať ŕ lěža.

Deŕŕečž, na kotryžž běŕŕe ŕo hórŕŕil, ŕaŕhowa jemu žiwjenje a ŕamoženje.

Z pólsčiny L.

* proch je pótvr. ** to řetŕa ŕ wotrohami (Sporen).

Hórste džěčo.

Nasch džěd, maczejnty nan, bė s horow, bė hórste džěčo. Sdasche ńo mi, ńo bėchu ńo jeho hory, ta Stara Planina (= Balkan), ńame w nim wojnamjenile. Džělasche-li, mějesche stupnje sczehnjene, wysoke cżolo smorscheżene, muslle napjate każ kónzata skata. Wė-li brjedža ńwojeje ńwójby, pońmėwajche ńo pscheczelniwje każ lubońna hórsta luczta polna kwėtkow. Něczjesche-li, bė to, każ by hórsta rėfa schumila. Pschindžesche-li nėfajste njesboże, bė twjerdy każ skata, knjeżesche-li spokojnośeż, bė bjes wscheje twjerdośeże każ ńnėh na horach, hdyż ńlůnczko ńwėczi.

Tajki bė nasch džěd, a ja jeho jara lubowach. Nad jemu ńluchach, hdyż powjedasche wo Starej Planinie, wo rėzy Czorny Dżem, wo džiwich wjelsach, wo wullich mjedwjedżach (barach). Ach, tak krańne stawisny mőżesche nasch džěd powjedacż!

Nėhdy bė hermant. Tu pschindže cżeta Nėda je ńwojim ńynom Minkom k nam. Wulzy ńo nad tym swjeńelich. Wėch stajnje wjeńelk, hdyż pschuwusni s horow k nam pschindżechu. Nasch džěd mějesche wjele pschuwusnych w horach. Ssydżech ńo k Minkej a praschach ńo sa tym abo tamnym. Minko pať nicżo njewotmolwi, bė struchly, kulasche pschezo sa ńwojei maczejntu.

„Minko, scyto ńy tak bońajliwy! Szy tola pola wuja! Daj Anastafej jabłuko a džitaj won k rėzy!” rjekny cżeta. Minko mi s wacżoka nėscyto rjanych jabłukow da. Żem jabłuka jara rady, a duż bėch wulzy wjeńelk. Wsach Minka sa ruku a wuńdżechmoj k rėzy. Minko pocża powjedacż; jabawjachmoj ńo, mjetachmoj na pschemo kamuscki psches rėku; Minko cżisny psches rėku, mój kamuscki padże do rėki.

„Ach, tak rjane kamuscki mjetach tam domach psches Czorny Dżem”, sdychny Minko, s ruku do horow pokasujo. Pohladnych na njeho. Wė to rjany, stromy, cżetwjensoliczkaty pachol. Mėjesche schėru końmatu cżapku, pińany laz, bruny pań, brune kholowny a podpódusche (sandale). Dwė lėcże bė starszi hacż ja, bė 15 lėt. Mėjach jeho rad, rad bych pať też jeho końmatu cżapku a jeho podpódusche mėl. Cżim bóle ńo swjeńelich, hdyż sħonich, ńo Minko pola nań wostanje. Dyrbjesche pola džėda końucharstwo nawuknyeż. Tola Minko bė srudny, hladasche pschezo na macż; s jeho wóczkow ronjachu ńylly.

Cżeta Nėda nastaji ńo na dompucż a sħiczi jemu ruku. Minko ju k ńebi kłózesche a se ńylłami maczejnsche. Cżeta jeho wokoścha a woteńdże. Minko pľakasche, a też ja buch srudny. Nascha wowka jeho wokośchawiczi sańo smėrowa.

Psci wjećzeri Minko nicżo njejdżesche, a wowka jemu podarmo posticżowasche. Dżěd jeho trośchtowasche: „Njebudż srudny, ńy džė tu każ domach!” Minko ńo wobroczi a sapľafny.

„Cżeho dla pľakasch?” rjekny džěd. „Njeszy tola wjazy małe džěčo! Też ja džėch do zusyby, hdyż bėch tak stary każ ty!”

Minko staże a pľakasche doľho. Srudni też my po wjećzeri stanychmy. Wowka da Minkej wodżecża, ńo by pschi mni leżał. Tola Minko rjekny: „Cżeta, tu njemóžu spacz! Tu njewidžu ani njebjeńa, ani hwėśdy. Cħžu na dworje leżecż!”

„Se pať tam sħma, ńo nashmnisch!” wotmolwi nascha wowka.

„Njenashmniju ńo, lėham pschezo wontach!” bė jeho wotmolwa.

„Njech jenoż na dworje lėha, je sħmy swuczemy!” rjekny džěd.

„Sa cħžu też na dworje lėhacż!” sawoľach ja.

„To by byľo!” wotmolwischtaj wobaj na dobo, „wćzera cże hĩscęże sħma kójesche a dženka cħżyl na dworje leżecż!”

Minko sawali ńo do ńwojeho woľmjaneho wodżecża a wuńdże. Też my ńo leħnychmy. Wscho bu smėrom.

Po kħwilzy wuńlyśchammy na dworje woľacż: „Uħ! uħ!”

„Scyto czi je?” woprascha ńo wowka.

„Wjelf! wjelf! je wowzy nadpadnył!” woľasche Minko.

„Nėczi wo ńnje!” rjekny džěd, a s tym ńo smėrowachmy.

Nasajtra ńo Minka wopraschach, cżeho dla je woľał, tola won nicżo njewjedżesche. Wė njedżelu a džėchmoj do winizy. Wuhlada Minko po pucżu hđże wowzy, cżėrjesche

ŝ nim, majŝaŝe a koŝeŝe je, a bĕ wulzy wjeŝely. We winizy ŝo njeponydnymoj, ŝamo ŝ jedži niž, kotruž bĕchmoy ŝebi ŝobu wŝaloj. Winto bĕhajŝe, ŝtafaŝe, laŝeŝe bjeŝ pĕŝeŝtača, ja ŝa nim a buch ŝnjercz muczyny.

Maŝajtra nadeŝdžech Winka w klamac. Noŝy na ŝŝiž ŝedžo ŝhijeŝe kože hromadže. Bĕ ŝrudny, ŝtruchly, a ja buch teŝ ŝrudny. ŝ wobjedu pŝchiŝdže Winto nutŝ. Tu ŝaŝo plakaŝe. Na moje praŝchenje mi wŝtje plakajo wotmolwi: „ŝtyŝta ŝo mi po maczeri, po lĕŝu, po wowzach, po pŝach!“

Wječxor ŝo mje wowlfa wopraŝcha, hač ŝym Winka wŝhladał. Wotmolwich: „Nĕ!“ „ŝdže jenož je to ŝchol? Je tu karany ŝajil a nĕtł ŝo wjaž njeponaŝa!“ džeŝe wowlfa njemĕrna. „Wytach jeho hižo tu a tam, ale niħdže njebĕ.“ ŝnydom wubĕžach pŝtač, tola podarmo. ŝlŝncžnje teŝ džĕd pŝchiŝdže. Prajach-moj jemu hnydom wŝcho.

„Tŝn je domoj ŝchol“, rjekny džĕd ŝo poŝmĕwŝuju.

„Domoj?“ ŝawola wowlfa; „ħdyž pał ŝo jemu nĕŝyto ŝtanje! Wdže dže džiwyje ŝwĕrjo na njeho pŝchiŝcz!“

„Nĕtkole ma hižo poł puča, a potom je mĕŝaczł!“ ŝmĕrowa ju džĕd.

Maŝajtra pŝchikhwata cžeta Neda a hiŝcže w durjach ŝapocža powjedacz: „ŝnym ŝo wujachliwa! Je to tola teŝ! Wopraŝchach ŝo, hač je mam ŝyto prajil. Njebĕ. Duž cžerjach, wjedžach ŝo ŝo ŝtaracz!“

„Wŝtaj jenož, bojach drje ŝo, ŝo ŝo jemu nĕŝyto ŝtanje, a ŝtarach ŝo, tola džĕd mje bŝrŝy ŝmĕrowa“, ŝnapŝcžywi wowlfa.

„Niczo ŝo jemu ŝtalo njeje! Dženŝa rano wuŝdže Peŝto ŝ wozzam, tola bŝrŝy wujachleny pŝchidĕža a wolaŝe: „Winto, Winto tu ŝaŝo je!“ Džĕchmy ŝ ŝtadku. ŝarjedž njeho ležeŝe Winto, ŝ jenej ruku pŝa wobjimujy, ŝ drugej borana. „ŝchto tu ŝaŝo ĝzeŝ!“ ŝawolach na njeho. Wŝtje plakajo wotmolwi: „Nočzu bohaty bycz, kaž wuj, ĝzu tudy wŝtačł!“ ŝchto ĝzyla teŝ cžinicł! ĝdyž cžlowjeł ŝam ŝwojemu ŝbožu cžĕfa, jemu niħtŝ pomhač njemŝže!“

Winto woŝta na horach. Bĕ drje ĝhudy horak, ale wjeŝely a ŝbožowny.

Bołhaŝka ŝkica Iŝirkowowa, pŝełoženaa a pŝedžĕfana wot K. W.

Hudanĕko z poŝlednjeho ĕiŝla*

je cyła ĕrjŝdka z was prawje wužhudała. Tym džĕĕcom, kotrež su ŝo pŝocowali, prawje rjenje a pŝtojnje piŝaĕ, je wuj teŝ mału knižku jako dar poŝlał. Kŝdemu džĕŝeu wŝn to njemŝže, to je wŝn pŝekhudy. Wosebje zwjeŝelilo joho je, zo su ŝo teŝ nĕkotre džĕĕci zwĕrili, z laĕanskimi piŝmikiami piŝaĕ. To je prawje tak. Mjena tych, kotriž su hudanĕko prawje wužhudali a knižku dostali, njech su tudy wozjewjene: Marja Pĕtŝkec z Budyŝina. Jurij Hoŝman z Rakec. Max Rychtaŝ ze Zajdowa. Emma ŝrŝoterec z Hliny. Guŝta Hercog z Brĕzowa. Martha Albertec z Meŝic. Lejna Nowakec ze Zemichowa. Martha Wakerec z Barta. Hanka Junkerec z Brĕzowa. Ida Hobrakec z Ćornych Noŝlic. M. Koncan z Rowneho. (Wutrobny džak! pŝichodnje ŝobu wužiju!) Max Zwar z Kŝłow.

Wuj Rachlowc.

* Rĕka: Ložo z poŝleŝcom.

Hudanĕko.

Njeboli niĕo, ale ŝpochi ŝtona.

(ŝtŝž wĕ, ŝtŝ abo ŝto to je, njech napiŝe na adresu: Rachlowc, Bautzen. Schmalers Buchdruckerei.)

Zahrodka.

===== **Příloha Serbskich Nowin.**=====

Redaktor: R a c h l o w c.

Lubemu Knjezej Jezusej k česći, serbskim džěcom k spomoženju.

Čo. 2.

Swjatki 1908.

L. III.

Bóh je wschudže.

Se Bóh, hdžež slónczko sahwěczi
A měšacžt paše hwěšdžiczi;

Se Bóh, hdžež ptacžit herzuje,
A zuni wěštit w haju dže;

Se Bóh, hdžež pluma rybiczka
A žito něžnu kłóstu ma.

Se w mróczatkach a hrimanjach,
A w stotym hrodže w njebjěbach;

Se pod semju a na jemi,
A wschudžinko tež pschi tebi;

A nječ twój pucžit čžemny je.
Eso njeboj: Bóh wschał ť tobu dže.

Radyserb.

Šwěrnj kón.

Pšes daloku runinu, ť tucžnej trawu wobrosčžemu, jěchajstaj ras dwaj jěšdnaj, šbrascženaj, po wafchnju wobhdlerjow bóle džiwjeho džěla počnóžnjeje Ameriki. Seju špěšchnaj brunacžtaj derje bježestaj. Tak šo bóle a bóle wulkemu lěšej bližestaj, kotryž šo pšed nimaj počasowacž počza, hacž slóncžnje do njeho sajěchajstaj. Wědma paš bježstaj šo na pucž pšes lěš wjedžazu winykoj, džěšctaj jeju konjei nadobo pomaktu. Šběhastaj hlówu. To jěšdnymaj nadpadny, a prjedy hacž móžestaj šebi šłowčžta prajčž, wuššyschestaj ť lěša rjehotanje konja, na kotrež jeju brunacžtaj wotmolwišctaj.

Šěšdnaj hnydom ť konjow slějšctaj a šo nuts do lěša podastaj. Dokho njetraseshe, stejšctaj na malym próšdnym měštnje. Tu wuhladastaj pšed šobu konja, kotryž na njeju pohladawšchi hnydom šašo hlómu powšny a na jemi něšcto torhacž počza. Bliže pschistupiwšchi widžestaj tam mužškeho, po šdazju mrějazeho. Eso hnydom ť njemu pschihiluwšchi, pocžestaj jeho pschepytowacž.

Tola tutón jimaj ť šchepotaznym hłóškom praji: „Njestarajtaj šo wschał, mojej knjesaj! So mnu dže ť kónzej.“ A pomaktu dale rěčžo pschistaji hiščeže: „Se paš mi wulzy lubo a lohko wumru, budže tola mój šwěrnj „Čžornacžt“ šastarany; pschetož prošču waju, lubaj knjesaj, šo byšctaj jeho ť šebi wšakoj a jemu dobre měštacžto wobštaraloj.“ Š tym čžežko šdychujo, pošasta. Šedny ť teju knjesow jemu něšcto wina šrěbnjež da.

„Wo mije šo njestarajtaj,“ rěčžeshe po šhwilzy dale, a ť štaršchemu knjesej šo wobrocžiwšchi, kotryž jeho pschepytowashe, hacž by šnadž rany namakal, praji: „Ša nješšym šranjeny, ale wumru wyšokich lét dla; mje džě tola tež šnajecže, běch tola tež na wafchej farmje (wulke kłblo). W lěšu bě moja domišna, a w lěšu čžu tež wumrjecž a pohrjebany byčž. Wčžera pschińdže, hdyž běch šo tule pošhdnył,

nadobo hladosež na mnje a to taš hylnje, so dyrbiach tu ležo wojtacž, daloko wot człowjekow. Tola niž zyle šam, mój šwěrnny Czornaczł bė pschi mni a bė mój šwěrnny wotyladač. Wšasche mnje a njehibny šo wote mnje, mnje štražujo a hladajo.“

Esłowa wo šwojim tonju, na kotrehož škilenu hłowu bė šwoju prawizu položil, bė wótšicho a wješelscho rěczal; nětk paš jeho hłob wotmjelny. Tola po šwilzy šo hiščeje ras šhrabajo džesche: „W mojim šedle je moje pošlednje a zyle šamoženje, něšcto škota; te načožeje, luby knježe, a dačeje mojemu Czornaczłkej pola waš wotpoczinka a pizy namakacž hačž k jeho kónzej.“

„Njestaraježe šo,“ wotmolwi štaršchi knjes, „poštaram šo ša wašcheho šchwarneho konika kaž ša moje; mam konje lubo a wašch Czornaczł kebi wošebitu lubosež šašluži.“

„Esso džakuju! A nětk“ — mrežazy czežto dychajše — „a nětk mój Czornaczł, mój pscheczeło šo džělimoj; měj šo derje. — Wožemje!“ Hiščeje junu šwojeho konja pomajšawšchi a šwoju prawizu štaršchemu knješej poškežo, šwjesh šo wón do hromady a wudycha.

Šrudne rjehotanje Czornaczłka šaklincža; jědnaj wušpěwašchtaj modlitwu.

Štanymšchi praji štaršchi muž: „Nětk pošbėhúmoj njeboczicžkeho na jeho konja a doječamoj dom. Tam pschihotujmoj potom tutemu wobhydlerjej lěšow w lěšu pošledni wotpoczink. Czornaczł paš, tutón šwěrnny Czornaczł woštanje pola mnje; njech je tež mi taš šwěrnny kaž tutemu šwojemu knješej. Ššwěrnnišchi bė jemu hačž šcto druhi a šwěrnny hačž do šnjercze.“ Ššchi tutych šłowach majšasche Czornaczłka, kiž šrudny na šwojeho knješa šhladowašche. K. W.

Tši kosh a wjell.

1.

Maš džechu tši kosh do hajka ššórcžicžku — liščicžko hrymšacž. Ššrenja mějeshche jedny brjušch, druha dwaj brjušchtaj, ššecža tši brjušchi. Ta š jenym brjušchom šetka wjella. Wjell šo woprašča: „Ššotra koshcžka, hđže džesch?“ „Do hajka ššórcžicžku — liščicžko hrymšacž.“ „Ššto mašch na hłowje?“ „Róžkaj.“ „Ššto mašch mjes nohomaj?“ „Wumješchko.“ „Ššam, ja cže ššem.“ A ju ššlapny. —

2.

Ma to ta š dwėmaj brjušchomaj pschińdže. Wjell šo woprašča: „Ššotra koshcžka, hđže džesch?“ „Do hajka ššórcžicžku — liščicžko hrymšacž.“ „Ššto mašch na hłowje?“ „Róžkaj.“ „Ššto mašch mjes nohomaj?“ „Wumješchko.“ „Ššam, ja cže ššem.“ A ju ššlapny.

3.

Ma to ta š ššjomi brjušchami wjella šetka. Wjell šo njemdry woprašča: „Ššotra kosa, hđže džesch?“ „Wona njemdra wotmolwi: „Do hajka ššórcžicžku — liščicžko hrymšacž.“ „Ššto mašch na hłowje?“ „Ššynowe widlo.“ „Ššto mašch mjes nohomaj?“ „Róblnu heju.“ „Ššto cži w brjušche taš ššórcži?“ „Tón je pošny wojerššich pšow.“ Duž šo mój wjell naššróža a cžětajó ššoczi psches plót, wšta paš wišajó a šo róšdrė. Tamnej kosh paš wobė š jeho kutla ššocžišchtej, a wšchitke tši šo jemu ššmėjo „mje—e—e“ wješole domoj do ššlėmcžka drypotachu. Po Mug. L.

Šštož došhonil njeje, tón njewė.

Młody žgan dónđže ras še šwojim wujom do lěša, šo by tam pčžollaze hñesda pytal. Dolšo tež njetraješche, duž namaka jene. Pošny wješela šawola šwojeho wuja. Wuj pschishedschi rjetny: „To je pėńnje, šo šy kebi tež něšcto wušlėdžil, tola ja ššym kebi wjele wjeshche a rješšche pčžokti namakač. Njech jenož by je ty wotyladač!“

Młody zygany to njewierjesche, a duž tam wobaj dóńdžeschtaj. — Wěchu pať to wošy! — Nětko chyzsche młody zygany se swojim wujom mjenjeć, běchu džě tola tute pčolki wjele wjetšche a rjeńšche! Wuj do teho swoli, a zygany salěšy po rěblu horje, so by řebi wošy řbjił. Njes tym wja wuj rěbl a wotnješy jón. Na řchtomye pať řo wošy do řhrobolaka dachu a jeho řalořtnje řkalachu. Njesamóžejo řo jich dowobaracž, řmuži řo a řkoczi se řchtoma řo trořchtujo: „Dopla hup, pčolki řuť! Radřcho mjenje mjedu jěscž, hacž dwě toľstej lizy mjeć!“

Po rumunskim předžětať K. W.

Schtóž wěrnoscž rěczi . . . . .

Surij bě řjawny a řpravny řchuleř. Njebě wřřat řbždy ras řwoje řchulřke nadawřki hotowe měť, bě druhdy pořdže do řchule přřchřřol — ale řtajnje praji wěrnoscž: „Njehařsche řo mi piřacž; řhrajachmy wontach; řřym řebi jenož řnihe řabyl.“ Wřřezjo bě temu tež řak. Teho dla jemu řnjes wucžer tež řtajnje wěřjesche. Ředny druhi njepořřluřchny řbłcžez bě řnjesej wucžerjej něřotre řjane wobrašy řranyl a je Surij do řnihow poľožil. Chyzsche, so by Surij wucžerjomu lubořčž a dowěru řřubil. Wucžer přřepřytowařsche a namaťa w Surijowych řnihach řranjene wobrašy. Surij praji njeborjawnje, řo wobraški njeye brat a řo njewě, řak přřhřnbu do jeho řnihi. A řnjes wucžer řjěłny: „Wěřju tebi, ty řy řy mi řtajnje wěrnoscž rěcžal.“ Bóřny pať wufopa řo, řřtío řón prawy paduch bě.

Teho dla, moji maťi přřecžěřjo, budžžezje tež řjawni a řpravni. Přejezje radřcho řtajnje wěrnoscž; dokelž řřtíož wěrnoscž rěczi, temu tež wěřja.

Řalětni řpěw.

„Satečžewaju řahrody,
Njebjěřow nam wobrašy;
Salěťnja pčoliceřki,
Wulěťnja na řucžki!

Sařpěwaju řřřkowroncžki,
Wřřřtaju we powěťřje;
Řehrawaju mjeteľcžki
Řo tyřřazach po poli!

Řbłžy wjedu na reju
Řolžy řej tam pod meju!“
Řak czi řpěwam, řalětko,
Wřwajjo řam džěcžatko.

St. O. Josif Čintec.

Z rumunřkeho přeľožiwři předžětať K. W.

Muž jako řospořa.

(Bajka ř ľudu.)

Wěřřtaj muž a řona. Muž džěľařsche ř čzeľedžu na polu, řona domach řospořarjesche. Sta řo druhdy, řo řona řiřčezje wobjed hotowy njemějesche, řbžž muž řpřozny ř pola domoj přřhřnbž. Duž řo wón řtajnje jara na řju řuntorjesche a jej ľěnjotu wumjetowařsche. To ju ras řalořtnje rořmjerja a wona řo ročjesche, řo budžje wona wot něťka ř čzeľedžu na polo řhobžicž a řo řyrbi wón řa to dom řařřaracž, řbžž to řak derje rořumi. Muž bě ř tym jara řpoľojom a řo řmějo řa njej řuťařsche, jako wona na druge ranje ř čzeľedžu na polo čžehnjěsche. Wě řunje piatř a mějesche řo řutra džěľacž, dokelž řyrbjěsche ju řobotu řana do měřta na wřki njěscž. Duž řebi wón řmjěťanu do řutrobařa nařida a pčžza řutru džěľacž. Wřři tym pať řo bóřny jara řapoczi a řečžy řo jemu piwa přsche ľacžnosčž. Řřwratniwje doběžja do piňy; řunje jako běsche pičěľny čžop wobwřertnył, řařřřřřa řorjeka wó řřtwje řalořny ropot. Do řmjěřezje řo nařřřžawřři čžerjesche řorje a řabu řonacž řawřertnyčž. Šřupiwřři do řřtwy wřřľada řařřnu wobradu: řwřnio běsche řo ř řhľewa, řotřžž bě wón řabyl řařřacž, wudobřlo a do řřtwy přřicžčěřjo ř wulkej wuřřojnosčžu a řpokořnym řorčženjom řutrobař powalřlo, řo mójšsche řo w řmjěťanje, řiž po řyľej řřtwi běžjesche, ř radořčžu po řrjuseče wořřčž. Muž řo řadľawje roř-hněwa a řarash řwřnio ř řhoščezjom, řotřž ř řuta řrabny. Wulžy řrudny dla řřwari, řotřžž běchu jemu wěřte, nala řhěťřje ř nowa řmjěťanu do řutrobařa a džěľařsche

Zahrodka.

==== Příloha Serbskich Nowin. ====

Lubemu Knjezeji Jezuseji k česći, serbskim džěćom k spomoženju.

Čo. 3.

Michala 1908.

L. III.

Hólčata wojaki.

Hraje hraje wojaki!
Tupy tapy po dwori!
Na kiju to rubiško
Naša khorhoj smaha so.

Stary karan bubon je,
Holč a hara do wsy dže;
Lik je truba wojejska;
Ludžo stejo posl'chaja.

Wjerba da nam šwupicy,
Tesaki z nich činimy;
Kuluški wot walčkow su
Nam te třělby na ram'ju. —

Pěškow smy so nahrali,
Kije nětko mjez nohi!
Howsy kowsy pacholjo
Do wsy, po wsy jěchajo.

Howti — riti — tralala!
Pěški, jěški čahaja! —
Hdy by kral nas wohladał,
Na nas by so stejo smjał.

Radyserb.

„Wostań w kraju, to čži praju.“

Na jenej s pobocnych drohow wulkeho města sastupimy do wulkeje, wuhoteje kžěje. Po sčtyroch sthodach s wjaz hacž 90 drjewjanymi sthodženkami dotročimy hacž horje pod třechu, duzy horje hdyš a hdyš posastawajo a wodychujjo. Horjeka sastupimy k lěwizy s durjami do maleje podtřěščneje istwicžki. W nej bydli mała hwójbja, nan, macž a mały pjećlětny hynč. Se drje to mała hwójbja, ale to bydlečičko tež; pschetož nimo tuteje istwicžki nima ani rumičžka wjazy sa hěbje. W roshladu-jemy ho w istwicžžy, kak khuduščka tola je! W lěwizy wot durjow wohladašč želejne khachle a pódla nich w kucžiku něčto želešnjeje a blachomeje nadoby. Pschi scženje napschecžo durjam stejitej ložo a lěhanza, wobej s dodžeržanymi wodžecžemi pokrytej. Wot durjow k prawizy ku do scženy pschiprawy scžinjene, so by ho tam drašta powěšchala; tola ničžo tam njewohladašč khiba čžapku maleho hólčžka. Pod wožnom ho nakhilažeze třěchi stejji blido, pódla njeho lawka a dwaj stólžaj, wscho po wschěm sdacžu khětro staršche hacž mały hólčžik, kotryž runje na lawzy pschi macžeri hědži. Khuduščki je tež jeju napohlad, khuduščka je žyla hwójbja, jara khuduščka. Mana tu njewohladamy, je wuschol, so by džělo pytał. Nima hižo dołho žaneje

saftužby a tak jeho žwobjba žaneje jědže, jenož hiščęze twjerdu trjencętu khlěba w blidowym kasčęziku. Tehodla staj macz a hynk tež tak blědaj a wuplakana. Senož mučnje ho macz runje posběhnje, dopłatawšči hynkowy titl. Pšchistupi t blidowemu kasčęzikej, wučęhnje popledni kuf khlěba a da položju hynkej, druhu pak sažo nuts položi. „Maczi!“ ho hólččt prascha, žadosčęzwje do kuchejo khlěba kužajo, „wrěči ho nan bórny?“ „Wyšlu žebi tola, luby Surčo!“ wotmolwi macz, hynka majtajo. Na sthodže je teptanje khlščęč. „Wón dže! maczi!“ sawola Surč. Durje ho woczinja, tola nuts njefastupi nan, ale wobšędžet kžęze. Krótko a wótije rjetnje, papjeru na blido položiwšči: „Tule je sličębowanje; njescęze hač t přenjemu wšcho saplacžili, dyrbicęze won! Pominať waš popledni ras!“

Kuzy mužej napsčęčę wupšęstřęwšči saplatnje macz. Tola prjedy hač móže sčto rjez, hu ho durje sa žurowym pominarjom sacžinile. Ssynka ptačę wobjimujo swjeje ho macz na tolena a hynk pódla njeje. „Macžerka, chzemoj spęwaczi!“ rjetnje Surč. „Haj, luby Surčo, modlmoj ho hiščęze ras tak prawje nutnje,“ je macžerka wotmolwa, „Wóh, luby Snjes naš tola žyle wopuščęčięz njemóže.“ Dolho tam klecžitej pšči ložu; stónčnje ho sběhnjetej. Tu wuššęschitej, so něčtón po sthodže horje khwata. Staj do dwejo. A hdyž fastupitaj, spósnaje žona žwojeho muža a sady njeho w postawje burškeho muža bura t Khlěboweje, pola kotrehož bě jako holza sa džowtu byla. Žako ho wulzy džiwajo kłowčęka njepraji, rjetnje muž, brēmjęschko na blido položiwšči: „Haňža, nam je pomhane a to pšęš bura Kólnika tule!“ Haňžiny woblicę ho bóle a bóle roškwteli a t burej pšchistupiwšči dawa jemu rufu prajo: „Wy chzecę nam pomhacž, Kólnikez wujo?“ „Haj, to chzu, Haňža! Tebi a twojemu mužej jowle, kotryž bě pola Woraka tola dolho t wotročękóm. A tež tomule pacholkej budže bórny pomhane, so imęje čęrwjenej licžęz. Wy pšchitčęčę hnydom žobu won do Khlěboweje; nimam ludži dosčę, dokelž bohuzel wšchitzy do męsta czahnu a duž namafacę wy pola mje džęlo, jęščę a bydjenje a wšcho móžne drube dobre. Ssmój t mužom hižo wšcho doręčętoj!“

„Sčto maczi! won na wšy? ow to budže kraňnje!“ Sawyška Surč, nadobo žyle žiny, Kólnikez wujej rucžtu tytajo.

„Haj, je to wopravdže wěrnó, řatubje?“ ho žona muža woprascha.

„Haj, haj! chzu t męsta won sažo do burštw, hđęž męjach ty derje. Tu w męščę njenamafach ničę, ničó! řhiba njęsbože! Albo nachzęsch t žobu, Haňža?“ „Ow tak rad! Męčęze wutrobny džaf, Kólnikez wujo!“ „Wšcho dobre! wšcho dobre! Haňža. Wotenędu na khwilku hiščęze! Najęščęze ho mjes tym, tu je,“ praji Kólnik, na brēmjęschko na blidę potašuju, „telko, so móžecęze ho nařęčięč. W Božemje tak tak dolho. Potom pak do Khlěboweje!“

„Haj do Khlěboweje!“ wotmolwja wotřhadžazemu tti kłóhy na dobo.

„Ow, řatubje, řajte to sbože!“ sawola wjęřola Haňža, „póji džakujmój ho Bohu.“ Póji ty tež, Surčo! Hlaj, řak je Wóh tola miłosčęzwje pomhál a najęche próstwy wuššęschat! Wy pytachmy na žwoje wašchnje žwoje sbože, Wóh luby Snjes je naš na prawy pucž potařal. Džaf budž jemu!“

K. W.

Hendrich IX.

Franzowsti řkal Hendrich IX. řažęche ras po wščęch řchtyřjoch pó řstwje wokoló, mjes tym so jeho hynk, pšchichodny řkal, na jeho řhribjęčę řęchajęhe. Tu řastupi nadobo řapóřlanž řeneho řuřodneho řralestw a pšękwapi jeho pšči tutej hrę t jeho hynčóm. Řkal njedajęche ho myšicę a ho jeho woprascha: „Snjes řapóřlanž, macęze wy tež džęčęzi?“ — Haj, Sire (majęřtat),“ bě wotmolwa. Duž móžu,“ praji na to Hendrich IX., „moje wujęchanje pšęš řřtwu dokónčięč.“

Z francowskeho K. W.

Hólczi a rěczka.

„Rěcziczk, hdže chješ tať w stoku?“
„A hlej! tam do morja dalokoh' chžu!“
„Rěcziczk, rěcziczk maliczk ty!
Njemóžno bylo czi pschezo to by!
Pšches lěšy, pšches pola telto tuch mil
Rěcziczk, kajte to žorty mi hu!“
„Dw, nihdy czi, nihdy czi nježortuju!
Wěr hólcziko mudrušciki, do morja du!
Bój so mnu tam řobu! Spósnajesh tam
Wšcho, šchtož řo czi džiw bycz řdawa wulki řam!
Maliczk wjazh tam nješym; wulka a řylna ja bywam,
Nješu tam cžolny a łódže, wjercžu tam koleřa mlynam;
Čahnu tam daloto ř wobrašom njebjeshow we mni,
Čahnu tam do morja hłubokoh'; rěka, haj rěka rěfaju mi!
Dw wěr mi to, hólcziko, dozpijesh wšcho,
Hdyž jenož řo prózujesh, njedundajo!
Duž pšchibhwaj na mozy řwólniwej ty
A widžany, móžny wěcže bdžež ty!“
Dolho tón hólczik tam řawořta pšchi brjořy řtejo,
Dolho řa rěczku tam hładařche, wabjazej zunjo.
Řa to je pšchi řebi pšchemyřlił wřchitke te řłowa,
Řrajił je řebi řa řiwjenje ř nowa a ř nowa:
„Dw wěr mi to, hólcziko, dozpijesh wšcho,
Hdyž jenož řo prózujesh, njedundajo!“ — —
Šchtož řrajił řej běřche, to džeržak je juž
A dželajřche pilnje — něł řchwarny je muž. —

Po němskim K. W.

Piřajecze řerbřte liřty!

Šym čital (w Sahrodzy a Řaju), řo je řjes wami, řerbřzy hólzy a hóly, tež tajřic, řiž ř. Řachłowzej liřty piřaju. Dym wořebita řhwalba řłušča. Doleř

1.) próžuja řo řerbřti (řaczanski) piřacz, řchtož řiž řtoro ničto njewučzi. Ředžbujaj na řłowa, řak řu (w Sahrodzy abo w Řaju) cziřcžane, abo hdže druhdže. To je řa řajřeho mlodeho cžłowjeka řižo wjele.

2.) řmėja řteho wužitk. Šchtož móže dwě rěczi (řerbřřcžinu a němcžinu) rěczecž a piřacz, tón je tola bohaczi wo jenu rěcz. A pořdžiřcho hařle cžłowjek prawje řrořymi a widži, řelto mořł řa mlode nawuřnycz.

Duž: piřajecze řerbřte liřty!

L.

Šowa a řatřjob.*

Šowa řetka řatřjobja, řiž na łójenje džěřche, a prošesřche jecho, řo by jeje džěczi pšchelutowal (nješezřal). řatřjob řjeknje: „Šchto řa wem, kajte řu twoje džěczi.“

„Te najřejřišche je wřchěcz,“ řjeknje řowa, „to łóřto póřnajesh.“ řak jej řatřjob to řłubi.

* řatřjob = řabičti, rubježny řtať.

Pschilecza t lastojczemu hněšdu a widži rjanušče mlode, kotrež t njemu nacza-
homachu schijti — lěczesche dale. A tať hněšdo wot hněšda, hačž pschilecza t swojemu
hněšdu. Ale hdyž na njeho wobohe homjata wuwaliču swojej wulkej woczki, prajesche
fej jatšjob: „Tele tola sawěsče najrjeišče njejšu,“ a jezra wšče.

Šsowa šo wrócziwšči nadeńdže hněšdo próšdne. Šnydom lěczesche sa jatšjob-
jom a porokomasche jemu, ššto bě šworal.

Ale jatšjob fej rjetny: „Ty šy rjetka, šo bych najrjeiščich pschelutowal, a
telkož šym widžat (po pucžu), wščitte běču rjeišče hačž twoje.“

„Ně,“ rjetny šowa, „moje běču tola najrjeišče.“

V. Róla. Z českeho L.

Khudu babu lójić.*

(Hra za džěci.)

Hrajerjam so městno wobmjezuje. Jenemu so z rubiškom woči za-
wjazatej, zo nikoho njewidži. To je khuda baba. Nětko spyta někoho
popadnyć. Radži so jej to, potom ma te džěco lójić. Tola njesmé nichtó
mjezy překroćić, tež nic khuda baba. Stanje so to, dha so jej přiwoła:
„So pali“. To ma so tež tehdom činić, hdyž jej strach hrozy (zo traš
mohla do štoma abo do scěny prasnyć, pak so do hrjebje walić atd).

* Móže so tež wó jstwje hrać.

Hudańčko.

Ma woči jedyndwaceći,

A tola ničo njewidži.

Ju z kosće, z drjewa, z kamjenja

Wumjelska ruka wudžěla.

Hdyž zbožownje kósć překuliš,

Džěl čornych woči nawidžiš.

A wjac jich maš, tak wjesele

Či přez nje kiwa dobyće.

Po zastarsku z njej hrajkachu

Sej wulcy, mali k njezbožu.

Přez nju wšak mnozy přěhrachu

Kraj, rolu, pjenjezy, třěchu.

St.

Pilnym zhudarjam.

Njeh ma Z. Jan z M. słowo: „To swjatkowne hudańčko je a wostanje
špihel (hladađo). Hdyž ja do njeho pohladam, mi wšitku wolu dopjelnja,
hdyž pak jón wote mnje wobroću, so wšitko zhubi přede mnu.“ To je prawje
pěknje wuzhudane! Knižku dostanu tón raz: Emma Hazec z Koblie.
Jan Zahrodnik z Myšec. Ernst Pječka z Ješic. Matej Kónčan z Rowneho.
— H. Emmje: To wuj rady slyši, zo serbske knižki rady čitaš. Twój
list wo tym swědči, zo pilnje serbsey čitaš a pisaš. Pisaj wujej jenož
časěišo! — K. Matej: Za tón přinošk, mój luby přecelo, so Či džakuju.
Ale runje tule bajku wužić njemóžu. Zwjeselu so, hdyž chceš nam nětko jako
młodženc pomhać džělać. Budž a wostań Serb, kaž su to byli Twoji
wótecojo!

Wuj Rachlowe.

Čiřičęć Šsmolerję knižičiřičęćetnje w Šserbskim Domje w Budyšćinje.

Zahrodka.

Priloha Serbskich Nowin.

Lubemu Knjezej Jezusej k česći, serbskim džěcom k spomoženju.

Čo. 4.

Hody 1908.

L. III.

Božodzěšćowy štomik.

Je hodow štomik najrjeńši
Ze wšěch, kiž rjenje kwěća;
Kak lubje wón so zyboli
Tež w snadnej stwićcy za džěci,
Hdyž so te swěčki swěća.

Džens je so zbóžnik narodził,
Wón, kotroh'ž Wótc je lubił.
Hdyž tón nas njeby wuzbožil,
A njebjesa nam wotewrił,
So cyły swět by zhubił.

Nětk pak je zbóžne wjesele,
Ta hrěšna nóc so jasni;
Tež, khude džěco, za tebe
Twój Jezus radosć hotuje,
A wutrobu ěi zkrasni.

Pušć jeho sej do wutroby;
Wón rady do njej ěehnje,
W njej spłodzić štomik hodowny,
Wšón Božich džiwow bohaty,
Čee wothladać jón rjenje.

Budž jemu Boža zahrodka
Ta twoja młoda duša,
We njewinosći kćějata
A z dobrym płodom zdebjena,
Kaž za njeho so słuša.

Z tym wutrobu maš swjatočnu,
Srjedz zymy miłe lěco,
Tu prawu radosć hodownu,
Najwosebnišu wobradu,
Najrjeńše Bože džěco.

† Radyserb.

Myto hodowne.

Ze čjěmna nóz. Wětr howri psches čjorny lěš a swuwala s ropotom tam a šam staru khorinu. Přěti psches lěš bědži ko jedyn muž. Smužićiwy pscheminje wšě hacžaze sadžěmki a khwata do njeznatych kónzow a husćinow lěša.

Što pak toho čłowjeka won wabi, won do wihora a čjmy — a to hišćje dženska patoržizu? Wón čže namatač — róžu. Patoržizu róžu? drje ko džiwajo prafčeski! Haj, woprawdže róžu, ale džiwnu róžu! Róžu, kotraž kóždu patoržizu šafčjeje, a kotraž tomu, kiž ju w prawym čžaku namata a wufčćipnje, šbožo a žohnowanje do domu pschinyje. Tola ju jenož tón namata, kotryž šebi to tež wěćže šafčuzi. — Naschemu nóznemu pucžowarjej bě pak tež nužne, šo by tu róžu namatał; pschetož w jeho domje knježeske wulka muša.

Wón bě džěkačer a bě dolhi čžak khoru ležal. Šako bě přeni ras stanpl, khoru jeho žona. Bě pschenapinana psches wjele starošćow, kotrež běšće pschi khorosći šwojeho muža měla. Muša bě tał s knjesom w jeju domje.

Něšto dnjom do šwjateho wječora muńdže wón ras, šo by ša šwoje pošlednje njenješ ša šebje a šwoju šwojbu khlěba natupil. Še šrudobu dopomni

ho na sanđzene lěta. Róžde lěto běšče božodžěcźowny sčtom w ištwičžy stal, wob-
daty wot jeho wješkolych džěcži. A tak dyrbjěšče to nětł lětka bycz? Wón nje-
swěri šebi, na tu srudobu ani pomyšlicž! Š njebjū pohladnywšči sdychny wo
pomoz. — Nadobo wušklyšča wón stonanje a nastrobžany wuhlada w tektach maleho
mužika, na kotrehož nohu běšče wulki kamjen padnył. Šzobuželniwje wupomha
wón palczikej s nusy a tutón šhubi šo na to w lěšu. Nasch džělaczěj džěšče pak
šwój pucz dale. Na tutón šwój štuť šebi wjazy dale njemyšlešče. Šako pak
wón nětł w nozu ras pschi šhoroložu šwojeje žony šedžěšče, štupi tón mały mužik
do ištwy. Podžakowa šo jemu ša jeho pomoz a pomjedasče jemu wo róži, kotraž
šhorých wuštrowja, hdyž jeje wón šřebaja. Palczik rozpowjeda džělaczerej, šak ma
šo pschi pytanju róže šadžeržecž. —

Duž nětł wěny, čehodla tón wbohi muž w tajkej bojasnej nozy po lěšu
wokoło šhudži. W kotrym tónzu lěša je, šam wjazy njewě. — Nadobo štoji wón
psched krašnym měrnym dołom. Šzjedž doła widži róžu, kotraž lubošnje kčžje.
W štoku doběži k njej a wuryje ju še šmjeršujeneje šemje. Wješkoly škwata wón
nětł domoj. Pucz je jemu nětł nadobo šnaty. Domoj pschšchedšči namala šwoju
žonu w njeměrnym španju. Šdyž pak wona nětł tu lubošnu wón teje róže do šo
šřeba, pschšudže hnydom měrne španje na nju. Šo pak je pošol wotšhorjenja.
Wješkoly a njech tež šmjerčž špřožny lehnje šo nětł tež muž k měrej.

Nadobo wušklyšča wón powjedanje. Pohladawšči mjelčžo do ištwy wuhlada
džiwny wobras. Wjele palczikow běchu tam rjany božodžěcźowny sčtom pschinješli,
šak tež krašne dary, kotrež pod sčtom šladžechu. Tež běchu pod sčtom mału šaslu
položili s napišmom: „W džakownosčži“. Tež palczik, kotremuž bě s nusy wu-
pomhał, běšče mješ nimi. Šórny šo mały ludžik šhubi, a wšcho bu s měrom, došelž
pak bě hiščeže čžorna nóz, šo muž tež šako lehný. Wulžy šwjěšeleny džakowasče
šo k Bohu ša wšče dary. —

Šajka wješkološčž a šajke šbože nětł hody a pschichodne dny w nasčej šwójšije
šnježěščtej, móžěš šebi šam šak prawje derje myšlicž! A šak běchu hiščeže wjele
lět wješeli a šbožowni žiwi.

M. H.

Wšelake džěla.

Wučer wuči — zwónik zwoni;	Spěwar spěwa — murjer twari;
Bur tón mlóci — hońtwjer honi;	Rěznik rěza — piwarc wari;
Česla česa — lěpjer lěpi;	Šewc nam šije škórnje, črije;
Runar runa — sadař ščěpi;	Krawc tež šije — woleńk bije;
Škalař lama — knotar kóji;	Lónich leži — kejžor knježi.
Pastyř pase — lěkar hoji;	

† Radyserb.

Mali mudračkojo.

Knjez wučer šo praša: „Janko, praj mi, čehodla prosymy we »Wótče-
našu« wo wšědny khlěb a nic wo tydžeński abo mēsačny?“ — Jank
měni: „To by nam hewak prjedy splēsniwił, prjedy hač bychmy jón
zjěšć mohli!“

S. H.

* * *

Pětrka šo knjez wučer raz woprašā: „Hdyž waš nan wam třom
džěćom 10 jablukow, 15 krušwow a 20 šlowkow da, zo byšće je mjez

sobu jenak rozdělili, što potom kóžde džěčo dostanje?“ — Pětrk so dolho njekomdži: „Brjuchbolenje, knjez wučer!“

S. H.

Pilny Khorla.

(K wobrazej.)

Khorla je swoje nadawki wuliczył, a nětko wufnje pěšeć, kotruž je knjes wučer sa wčerawšim w schuli roškladl. Pilneho Khorlu ma knjes wučer sawěšće rady.

Kral a džěčo.

Sedyn kral, kotruž so jara wo sbožo swojich podanow starasche, pšchidže jemu do wješnjeje schule. Mała schulečka jeho s hrónčtom postrowi, nad čimž so kral jara swješeli. S nej so rozmołwjeju so ju woprascha: „Do kotreje družiny šluscha jabluko?“ Šolcška wotmołwi: „Do kralestwa rostlinow.“ Dale potasa wjerch na pjenješ a praji: „A hdže to?“ Wona snapschecziwi: „Do kralestwa njeroštinow.“ Sako so woprascha: „Hdže pat šluscham ja?“ Šolcška s tak lubym a njewinowatym wóčžtom na krala pohlada a radostnje praji: „Do njebjeskeho kralestwa!“ Kral bu s tutym šłowčžtom tak hnuty, so so jemu blyšy we wóčžtomaj sabtyšecziwu.

M. S.

Mlokowy spěw.

1. Na - ša mać ma kru-wje dwey, ha! Wo-bej de - rje
2. Mlo-ka so ja na - pi - ju, ha! Smje-ta - ny sej
3. Zo mam lič - ko čer-wje - ne, ha! zo mam čoł - ko

1. de - ji - tej, ha! wo-bej de - rje de - ji - tej.
2. na-drjebju, ha! smjeta - ny sej na-drjebju.
3. bly-šća-te, ha! zo mam čoł - ko bly-šća-te.

Ludowy spěw.

Ludžom njemóžeš ženje prawje činić.

Man a šyn wjedžeshtaj konja na hermant; kón bě starý, a tohodla pšči nim bježeshtaj. Bucz jeju wjedžeshtje nimo roboczanow, kotřiž šyno wobrocžachu. Čži so

Jimaj hmejachu, so pschi konju bė žitaj a prajachu, so by nan s najmjeńscha hólza n konja hadzil. Tuž wa nan hólza a hadzi jeho na konja a tak czehnjeschtaj dale. Pschińdžeschtaj nimo roboczanow, kotijž hnoj roškidowachu. Eži řo jimaj teź hmejachu a prajachu: „Štupy cłowjek pschi konju bėži, mohł řo tola na njeho řhdnyč!“ Tuž salėř nan na konja a tak jėchajchtaj dale, hač řetkajchtaj řo s nowa s roboczanami, kotijž s džėla džėchu. Eži řařo řwarjachu, so dwaj na tym starym konju řebžitaj a radžachu, so byshtaj wonaj tola radřo stareho konja njeřtoj. Tak slėžeschtaj wonaj s konja, narėřajchtaj řebi w řetkach řije. S tnych wudžėłajchtuj řebi nořndla, položischtaj na nje konja a njeřeschtaj jeho. Dołho njetrajesče a řetkachu řo řařo s ludźimi. Eži řo wėřo řařo hmejachu a prajachu: „Štupej cłowjekaj pak tola řtaj! Konja njeřetaj, mėřto řo na nim jėchataj.“ Nėtko mėjeschtaj nan a řyn dořč s powjedajchtaj řebi: „Na niřeho pak wjazh njepořłuchamoj; powjedźemoj konja, pschetož wřhitkim ludźom njemőžemj tola prawje cžinič. Tak jeho řařo wjedžeschtaj a pschińdžeschtaj řbožomnje na řermanť. Hańža K.

Štó jich znaje?

Pismiki w tutych kaścikach woznamjenjeju mjena třeoh serbskich wótėincow. Přeni zastupowaře wosebje serbsku pobožnosė, druhi serbsku narodnosė a třeći serbske pėsnjerřtvo. M. Koncan.

	I	Š		
M	S	Z	E	
I	J	M	L	
R	E	R	O	
	E	L		

Hudańėcy.

Hdyž M wón přėdku ma,
Nas wodźi přez wodu;
Hdyž W pak so jom' da,
Wón kała trawařku.

Ta matka milijony zeživja,
Po časach wřě je potom spőžera,
A skőnėnje zas je zdawa ze sebje,
Hdyž zaklinča te truby poslednje.
Wěř prajić, štó džė tale maska je?

Pilnym zhudarjam.

Wėc, z kotrejž sebi wulcy a mali k njezbožu hrajkachu, su kőstki.* Nėtk někotrym wotmołwy: H. Emmje: »Raj« Tebi lėřsa darju — k lėtu mőžeř potom plaćić. Pőřel wujej małe powjedančka! — K. Matijej: Tvoje hudańėko tu namakař. Pőřel nam bōřzy zaso něřto tajke nowe! — Wřitkim: Bože džėčo bōřzy přinďze; nadźijomnje sėe wřitcy a wřitke prawje derje posluchali, zo Wam hōdnje wobradža. Wuj Wam to přeje. Tež do noweho lėta 1909 přeju Wam wřitkim Bože žohnowanje w bohatej mėrje. Budźėe teź w nowym lėće pilni a swėřni ćitarjo «Zahrodki».

Wař wuj Rachlowe.

* Würfel.